СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 242. Джерзи Ситі, Н. Дж., второк, 18. жовтня, 1927. VOL. XXXV. No. 242. Jersey City, N. J., Tuesday, October 18, 1927. THREE CENTS.

ЗУДАРЕННЄ ДВОХ КОРАБЛІВ У НЮЙОРСЬКІМ ПОРТІ

6 ЛЮДИЙ ПОГИНУЛО, ЯК „ПАРІС" НАЇХАВ НА „БЕСЕНҐЕН".

НЮ ЙОРК, 16. жовтня. — Коло пів до другої години вчора в ночи у горішній части нюйорського заливу, недалеко від статуї Свободи, наїхав візджаючий у порт трансокеановий пасажирський корабель Паріс на тягаровий корабель Бесенген та розбив його так, що сей потонув до 11 мінут.

Моряки Бесенгена кинулися спасатись. Одних з них підняли на свій поклад моряки Паріса, других виратував переїзджаючий портовий пором. Все таки 6 моряків Бесенґена зовсім пропало, і, як здається, потонуло.

Портовий уряд розвів сейчас слідство, щоби найти, хто тут завиник. Капітан Паріса каже, що він не винуватий, бо його корабель власне обминув кілька менчих кораблів та поромів, коли споза них висунувся якраз почерез його дорогу Бесенген так, що Паріс мимо найбільших зусиль не міг уникнути зударення.

Паріс вийшов з катастрофи без найменчого ушкодження.

36 КЛЕНСМЕНІВ НА СУДІ ЗА БИТТЯ.

МІЖ ОБЖАЛОВАНИМИ ПРОВІДНИКИ КЛЕНА.

МОНТҐОМЕРІ, Алабама, 15. жовтня. — Велика лава присяжних суддів постановила поставити перед суд 36 членів організації Ку-Клакс-Клена як винуватців нападів і побоїв на ріжних людий у сьому повіті, що случалися вже від довшого часу.

Між обжалованими є Джеймз Есдейл, „великий смок" Клена стейту Алабама, провідник Нолз, „високий цикльопс" Клена Джорджії, і другі високі урядники Клена. Один проповідник утік та не станув на домаганнє прокураторії перед велику лаву присяжних; лава видала проти нього остру заяву, в якій говориться, що провідники ріжних протестантських церков, які брали участь у нападах немилих собі людий, покликуючися при тому на науку Христа, оплюгавили сим способом науку Христа.

СМЕРТЬ ВІДОМОГО ГЕРШТА ОПРИШКІВ.

СУПЕРНИКИ ВБИЛИ „ЛИТЕЛ ОҐІ".

НЮ ЙОРК, 15. жовтня. — Коло пів до девятої години вчора вечером на розі вулиць Діленсі й Норфолк невислідженї ще досі люди вбили з револьверів Джейкоба Оґдена, відомого під іменем „Лител Оґі" провідника банди нюйорських опришків.

Поліція догадується, що вбийства доконали члени конкуренційної банди, відомої під іменем банди Кида Драпера, а мотивом убийства мало бути вбийство одного з членів банди Оґдена. Поліція не має великої надії на відкриттє виновників, а ще менче на відкриттє мотивів, бо хочби навіть поліції вдалося виловити членів банд, вони будуть мовчати.

ЧОЛОВІК, ЩО БОЯВСЯ КРОВИ, ВБИЙНИКОМ.

НЮ ЙОРК, 16. жовтня. — В домі під числом 135. на Вест 104. вулиці в сьому місті жили в осібних нумерах Гарі Ґилмор та пані Гелен Янг Брендон зі своїм синком. Пані Брендон представлялася за сестру Ґилмора, а синок кликав його своїм вуйком. Ґилмора знали як різника незвичайно ніжних чувств; говорили, що він такий делікатний, що як коло нього його різницький товариш врізав собі палець, він зімлів.

У суботу хлопчина бавився на вулиці цілий день, а коли, коло 7. години вечером, вернув до кімнати, де він жив з матірю, застав кімнату замкнену. Він попросив хазяйку, щоби вона йому отворила кімнату. Женщині й дитині показався дивний вид: на землі, оперта на ліжко, лежала мати дитини. Вона була нежива. Поліція стала глядати за виновником. Аґенти, які допитувалися різника в його крамниці, не могли з нього нічого добути.

Але коло 3. години над ранком Ґилмор прийшов домів та став чим скорше збиратися до виїзду. Зпоза заслон у його кімнаті вийшли сховані детективи й заарештували його. На поліції він призкався, що пані Брендон не його сестра, а любовниця; що він жив з нею вже кілька літ, що вона покинула свого мужа та жила з ним як зі своїм чоловіком. Жили вони собі не зле до недавного часу; пані Брендон дістала працю в реставрації Чайлдса, стала заробляти по 20 долярів у тиждень, не числячи „типсів", і від того часу вона стала поводитися супроти нього нечемно, а далі сваритися з ним за найменчу дрібницю. Підчас одної такої сварки делікатний різник, що млів на вид крови, задушив її — без проливу крови — голими руками.

ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ НАЙБІЛЬШИХ АМЕРИКАНСЬКИХ МІСТ.

ВАШИНГТОН, Д. К. — Після послідних офіціяльних даних статистичного бюра, Ню Йорк має 5,970,800 мешканців, Шикаго 3,100,000, Филаделфія 2,035,900, Дітройт 1,334,500, Клівленд 984,500, Балтимор 819,000; Бостон 793,000; Ст. Луіс 839,000 і Пітсбурґ 642,000.

МІСТО РОЗВОДІВ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Шикаго здобуло собі славу, що є „містом розводів". У послідним році число розводів збільшилося там о 100 відсотків. Пересічно лучається у Злучених Державах на кожних 7 подруж оден розвід. В Шикаго оден розвід припадає на кожних 5 подруж. 80 відсотків усіх розводів відбувається на домагання жінок. Причинами розводів є втеча чоловіків від жінок або жорстоке обходження з жінками.

ЗАГРАНИЧНІ ПРАВОСЛАВНІ ЕПИСКОПИ ПРОТИ МИТРОПОЛИТА СЕРГІЯ.

БІЛГОРОД, 14. жовтня. — Карловацький Синод російських православних епископів зірвав усі взаємини з заступником російського патріярха, митрополитом нижньоновгородським Сергієм.

Згаданий Синод проголосив, що митрополит Сергій находиться у полоні совітських властей і тому його розпорядження, щоби російські православні епископи поза совітським кордоном зложили присягу совітській владі, не мають ніякої канонічної основи й тому не можна їх виконати. Тому від тепер Синод бере на себе право правити російською православною церквою поза кордонами Совітського Союза й зриває взаємини з митрополитом Сергієм.

СОВІТСЬКІ ЖІНКИ БУДУТЬ ВОЮВАТИ.

МОСКВА, 14. жовтня. — На всеросійських зборах пролетарських жінок виголосив довшу промову військовий комісар Ворошілов. У своїй бесіді заявив він, що на випадок війни усі совітські жінки повинні іти на фронт і воювати разом з мущинами. Усі делеґатки показалися дуже войовничі і оплескували з великим одущевленням промову Ворошілова.

ПРЕСОВИЙ ДЕКРЕТ ОБОВЯЗУЄ.

Президент ради міністрів Пілсудський вислав до маршалка сойму письмо в справі відкинення соймом пресових декретів. У письмі тому повідомляє, що ухвала сойму про відкинення пресових декретів не має конституційної основи. В той спосіб горендальні пресові розпорядки, які закнеблюють уста всім незадоволеним з польського уряду, позістають помимо скасування їх навіть польським соймом і надалі обовязуючими.

ДОВГАЛЕВСЬКИЙ КАНДИДАТОМ НА СОВІТСЬКОГО АМБАСАДОРА У ПАРИЖІ.

БЕРЛІН, 14. жовтня. — Кандидат на російського амбасадора у Парижі, М. Довгалевський, занимає досі становище совітського амбасадора у Токіо, в Японії. Належить він до сторонників Сталіна й Бухаріна та не підписав маніфесту Третього Інтернаціоналу, що взиває жовнірів буржуазних держав до боротьби зі своєю владою. Царське правительство вислало його на Сибір, звідки він утік у 1908 році. По жовтневій революції іменовано його народнім комісарем. По званню є він інжініром.

Відкликання Раковського з Парижа спричинить, як догадуються у Берліні, що совітське правительство буде осторожніше при заключенню договору дотично заплати царських довгів. Станеться се тому, щоби не дати опозиції у комуністичній партії матеріялу проти себе.

ІМІГРАЦІЯ ДІТЕЙ ДО КАНАДИ.

ОТТАВА, Онт.— Канадійське федеральне правительство зробило умову з правительством англійським, на підставі якої оба правительства згодилися видати в протягу 10 літ $5,000,000 на спроваджения до Канади англійських хлопців.

Після сеї умови має спроваджуватися до Канади англійських хлопців від 14 до 20 літ життя та мається їх заосмотрити у всі річи, потрібні до ведення рільного господарства. У 21 році життя кожний з тих хлопців одержавби $2.500 на ведення власної фарми. Розходи на згадану ціль мають покривати по половині оба правительства. Сей плян поперло 7 з усіх 9 канадійських провінцій. Лише провінція Манітоба й Саскечеван не сказали ще рішаючого слова у тій справі, однак загально надіються, що й вони попруть сей плян.

ДОВГИ СОВІТСЬКОГО СОЮЗА.

МОСКВА, 10. жовтня. — Загальна сума довгів Совітського Союза, з виключенням позички на господарське відродження, виносила по кінець червня с. р. 673.2 міліонів рублів в противенстві до 416.7 міл. рублів по день 1 жовтня минулого року. Державний довг Совітського Союза збільшився проте в протягу 9 місяців о 256.5 міл. рублів, або о 61.8 відсотків.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА НА СТАЦІЇ ЛЬВІВ.

ЛЬВІВ, 10. жовтня. — Дня 8. жовтня в ночі лучилася на стації Львів залізнича катастрофа через зударення особового поїзду з льокомотивою. Дванайцять осіб віднесло тяжкі покалічення, а шість ваґонів зістало розторощених.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СОВІТСЬКІ ЧАСОПИСИ ДОНОСЯТЬ ПРО РОЗСТРІЛ БУЛАК-БАЛАХОВИЧА.

ВАРШАВА, 14. жовтня. — Совітські часописи з Минска доносять, що совітські власти розстріляли у Миску звісного отамана Булак-Балаховича, що воював проти большевиків на початку їх панування у Росії.

У послідним часі Булак-Балахович перебував у Польщі й тому ся вістка видається досить непевною.

РОЗВИТОК КАПІТАЛІЗМУ ДО ВИСОКОГО КАПІТАЛІЗМУ.

Цього рода процес бачимо нині на чотирох найбільших державах світа, це є Америці, Англії, Франції і Німеччині. Особливо це видно на Злучених Державах Американських, котрі чимраз більше переходять границю, що їх ділить між аґрарною країною а індустріяльною. Найліпше це видно в закордонній торговлі поодиноких держав, вчисляючи тут рік 1913 безпосередно перед війною та беручи рік 1925 безпосередно по війні. В 1913 р. імпортувала Німеччина з трьох других держав на 29%, в році 1925 — 26%, а в році 1926 — 23%. В році 1913 експортувала Німеччина до трьох других держав 29%, в р. 1925 — 19%, а в р. 1926 — 21%. В році 1913 імпортувала Анґлія 37%, 1925 — 27%, 1926 — 29%. Експортувала Анґлія 1913 — 18%, 1925 — 16%, 1926 — 14%. Франція імпортувала 1913 36%, 1925 — 33%, 1926 — 32%. Експортувала Франція в р. 1913 — 40%, 1925 — 34%, 1926 — 31%. Злучені американські Держави імпортували 1913 — 34%, 1925 — 17%, 1926 — 16%. Експортували 1913 — 43%, 1925 — 36%, 1926 — 33%.

Як видно Америка стояла в експорті перед війною на першім місци. Частинно ще й нині вона стоїть на першім місци, але видно як помало першенство її заломлюється. Експорт Америки загально становить ще нині громадно беручи всі чотири держави, третину всього експорту. Німецькі економісти пояснюють це тим, що Америка ще нині є аґрарною і індустріяльною державою, котрої експорт до Европи є частинно продукт аґрарний а частинно індустріяльний сирівець.

ДИВНИЙ ВИПАДОК.

В Тисові, пов. Долина, господар Стефан Костів, літ 27, побачивши в студні жабу (ропуху), хотів її звідти витягнути і поліз без драбини долі муром до студні. Коли вже був близько над водою, поховзнувся, вдарив головою об мур студні і без памяти впав у воду і втопився, хоч вода була на 60 цм. глибока. На крик його жінки прибіг його брат Михайло і по драбині поліз на дно студні. Але побачивши брата неживим, зімлів і впав у воду. Тепер поліз сусід і шнуром витягнено обох — першого неживого, а другого привернено до життя. Утопившийся лишив жінку і маленьку дитину.

ТИСЯЧІ БЕЗДОМНИХ РОСІЙСЬКИХ ДІТЕЙ ВЕРТАЮТЬ ДО МІСТ

СПЛЯТЬ У КІТЛАХ ЗІ СМОЛИ Й УЖИВАЮТЬ ВЕЛИКИХ ПЛЯКАТІВ ЗАМІСЦЬ ПРОСТИРАЛ.

МОСКВА, 15. жовтня. — У Москві впав перший сніг, який є заповіддю надходячої зими. З настанням зими починають вертати до Москви тисячі бездомних дітей, що весну й літо переводили по селах. Вертають вони ватагами, що числять від 5 до 10 дітей. Кожна ватага має свого „отамана", під якого проводом занимається крадіжжю й розбоєм, з котрого виключно живуть. Згадані ватаги складаються з дітей, що не числять більше, як 13 або 14 літ. Многі з тих дітей переводять ночі у недокінчених будинках, які мають бути викінчені перед обходом жовтневої революції. Инші сплять у кітлах, де варено смолу, потрібну до направи улиць. Ті кітли, яких промір виносить 6 стіп, становлять улюблене місци нічлігу для бездомних дітей, що замісць простирал уживають поздираних плякатів. О такі місця нічлігу ведуться часто завзяті боротьби поміж поодинокими ватагами бездомних дітей. У такій боротьбі уживається патиків, каміння, ножів а також і пястука. Тим уличним боротьбам кладе звичайно конець прихід жандармерії. Богато з бездомних дітей пе публично, на улицях, горівку. З початком революції було таких бездомних дітей около 2 міліони, тепер зменшилось їх число на 100 тисяч. Сього року бездомні діти є без порівнання красше одіті, як у попередних літах.

МЕШКАНЦІ АЗОРСЬКОГО ОСТРОВА ВИТАЮТЬ УРАТОВАНИХ ЛЕТУНІВ.

РУТ ЕЛДЕР Й ЇЇ ТОВАРИШІ ВІДПЛИВАЮТЬ З МАДЕЙРИ ДО ФРАНЦІЇ АБО АНГЛІЇ.

ГОРТА, остров Фейел, 15. жовтня. — Тисячі мешканців острова витали тут з одушевленням американських летунів, Рут Елдер і її товариша Дж. Гелдемена, вратованих пароходом Барендрехт, що привіз їх до згаданого острова. Між тими, що їх витали, були також німецькі летуни Лоз, Штарк, Леве й віденська акторка Діленц, що летять до Америки літаком Д. 1230. Рут Елдер зі своїм пільотом Гелдеменом відпливе звідси у понеділок до острова Мадейри, а звідтам до Франції або Анґлії. Панна Елдер і Гельдемен стратили разом зі згорівшим літаком свої пашпорти й спадові парасолі. Молодій летунці полишився однак китайський перстень, талізман, який носить на своїм пальці, а який має хоронити її перед нещастям.

На принятті у американського конзуля, данім в її честь, заявила Рут Елдер, що на весну слідуючого року зробить нову спробу перелету океану.

АНГЛІЙКА ДОРОТА КАКРЕЙН ЛОҐЕН НЕ ПЕРЕПЛИЛА АНГЛІЙСЬКОГО КАНАЛУ.

ОБДУРИЛА ВОНА ПУБЛИКУ, ЩОБИ СПРИЧИНИТИ УСТАНОВЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Англійська преса критикує остро Дороту Какрейн Лоґен за її обдурення англійської публики, що будьтоби вона переплила Англійський канал. Як тепер показується, др. Дорота Какрейн Лоґен не переплила цілого каналу, лише переплила кілька миль від французького береґа, а опісля переплила решту дороги у човні. Три милі перед анґлійським берегом висіла вона з човна й переплила послідні три милі до берега у Фолкстовн. Вона заявила тепер пресі, що допустилася сього обдурення тому, щоби тим чином спричинити установлення інтернаціональної комісії для нагляду й видавання посвідок, що дана особа дійсно переплила Анґлійський канал. Не приняла вона тому чека на 1000 фунтів стерлінґів, які їй жертвував як нагороду часопис „Нюс оф да Ворлд". Згаданий часопис остро критикує тому її поступок і каже, що її поведення кине підозріння на усіх тих, що попередно переплили сей канал.

Попередниця панни Лоґен, М. Ґліц заявила, що вона готова другий раз переплисти Канал, коли звернуть їй усі її видатки.

Х. РАКОВСЬКИЙ ВИЇХАВ КРАДЬКОМ З ПАРИЖА.

З МОСКВИ ВИЇДЕ ДО ТОКІО, ДЕ ЗАЙМЕ МІСЦЕ ДОВҐАЛЕВСЬКОГО.

ПАРИЖ, 16. жовтня. — Амбасадор Раковський виїхав крадькома з Парижа автомобілем, так, що ніхто з його приятелів або ворогів не знав, що його вже нема у Парижі.

Не був він навіть на пращальній візиті у президента Франції й не вручив йому своїх відкликуючих паперів. З цілого його поведення видко, що він відїхав з Парижа як особа небажана, яку відкликано на домагання французького правительства. З Парижа удається Раковський до Москви на обхід жовтневої революції, а звідтам на становище амбасадора у Токіо через те, що Чічерін не хоче мати його у Москві як сторонника опозиції.

Російський амбасадор у Токіо, Довґалевський, як ми вже згадували, їде на місце Раковського до Парижа.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЕЛДЕР РУТ

Імя цеї машиністки з Флориди було досі в рівній мірі невідомим як і імя Линдберга, заким він переїхав океан і доїхав щасливо до Парижа. Елдер Рут, це перша жінка, яка пустилася перелетіти океан і мала то щасте в нещастю, що вийшла ціло, коли другі жінки, що пробували доконати того самого, знайшли смерть в филях океану.

Не дійняла вона своєї цілі, але вдержалася на аероплянi разом зі своїм товаришом Джорджем Гелдемером 36 годин понад океаном і перебула понад водами около 2600 миль, осягнувши тим свого рода рекорд.

За це вважають її одні геройнею. Джузеппе Беллянка, після якого пляну побудовано аероплян, яким доїхали до Европи Чемберлейн і Левин, не має слів похвали для здорових нервів і відваги Елдер Рут. Він заявляє, що ця подорож, яку почато в так несприятливий для літання час, є значним поступом, бо відбуто її иншою дорогою, як та, якою літали через океан досі. Він подає далі, що остання подорож переконує нас, що теперішні подорожі це тільки піонірські, бо з тими аеропланами, які тепер маємо, годі буде завести правильну комунікацію між Америкою а Европою.

Та не зважаючи на похвали, посипалося много закидів, звернених в сторону Елдер Рут, а щедрими в тих закидах були тим разом головно жінки. Одна з тих жінок Миссис Стонер, що є предсідателькою Ліги для плекання духовости, каже: Елдер Рут показала відвагу, але що доброго вона тим зробила? Я є противна такій самореклямі. Ґертруда Едерле подібна до неї. Я думаю, що це глупота перепливати англійський канал, коли маємо кораблі і аероплини, які легко можуть нас перевезти. Глупотою вважаю лет через океан, коли з того нема ніякої користи. Дівчина, яка намагається стати перфектною тайпісткою, більше вартує як дозен таких як Едерле чи Рут.

В тім всім правда така, що ті перелети через океан йдуть не тільки на нерви тих, що летять чи їх родин, але й мілiонів других людей. Вистарчить тільки поглянути в собвею на читаючу публику чи прислухатися розмовам, щоби переконатися, що так воно дійсно є. Правда і те, що великої наукової користи з тих подорожей по спробі Линдберга тепер вже нема, але за те є нові жертви в людях. Але і правда те, що людскість все буде мати людей газарду типу Колюмба. А таких саме людей нам, Українцям, треба. Бож в нас кождий дертий сумнівами. Через те там, де треба загазардувати для загального добра, почуєте в нас дуже часто таку відповідь: Та я пожертвував би і собою, коби знати, що буде з того користь. Таким розумуванням не можна перелетіти океан, ні добитися державної самостійности.

Джордж С. Фірек.

РОЗМОВА З БЕРНАРДОМ ШО ПРО БОЛЬШЕВИЗМ

Большевизм є релігією а Третій Інтернаціонал є церковною організацією (церквою) тої релігії.

„Щоби зрозуміти совіти" — заявив Шо — мусите собі уявити, що **большевизм є релігією.** Замісць слова „католицький", що означає „всьообіймаючий", вставляють большевики слово „інтернаціональний", а замісць слова „Бог" — слово „Карло Маркс". Большевизм стоїть перед нами яко **нова догма,** нова релігія. — Европа мала ті самі трудности, як довго держава і церква були одно, а европейські народи уважали за конечне державу відділити від церкви. Це відноситься так до протестантських як і до католицьких країв. Так і в Туреччині треба було найперше духовних володарів скинути з престола, заки турецька держава змогла станути на власних ногах.

„В Росії*) — **Третій Інтернаціонал,** котрий представляє **церква і совіти — що** представляють **державний уряд** — становлять **одно і то же,** або є бодай дуже близько з собою злучені.

„Я не знаю, хто в даній хвилі є большевицьким папою, але моє знання історії учить мене, що совітський уряд буде змушений скорше чи пізнійше заперти його у большевицькім Ватикані**), щоби не міг мішатися в урядові діла. Іменно переважну частину трудностей совітського уряду, вчисляючи тут і спір з Англією — спричинює власне Третій Інтернаціонал. Нетолеранцію, яку бачимо у того уряду, треба приписати також лише його близкій злуці з большевицькою церквою (III-им Інтернаціоналом). — Кожда церква є нетолерантною, коли береться до контрольовання держави. — Ось, де лежить ціла трудність в російськім питанню!

„Але возьмім на увагу, що я властиво большевиків не сварю за це. Я є лиш обсерватором, а не суддею. Ви собі лиш пригадайте, як я в своїй драмі „Свята Йоганна" обійшовся з інквізицією***). Я вручив ту пєсу одному католикови, щоби сконтролював, чи я случайно у ній висказуюсь про католицьку церкву. Я його звав моїм „католицьким цензором". Католики були просто здивовані моїм становищем; вони все дуже дивуються, коли протестант скаже добре слово про інквізицію. Супроти того мого становища зглядом католицької інквізиції — ви чейже не будете від мене вимагати, щоби я осуджував большевицьких інквізиторів, хотяй я уважаю їх за велике нещастє.

„Остаточно відносини в Росії не так дуже ріжняться від тих відносин, які ще не так давно панували в Англії. І так, я собі пригадую, що, як один археольоґ, що хотів мати в Англії виклади про Ніниву, уважав за конечне оголосити передовсім, що його викопалища і розсліди стверджують цілковиту правду того, що в біблії стоїть.

„Або знову в Інституті Вікторії підкуплено умисно таких продажних „учених", що мали голосити, немовбито модерна наука потверджує то, що говорить біблія.

„Росія осягнула власне тепер під совітами той самий степень розвою. І так не смів би тепер в Росії ніхто виголошувати викладів про англійського письменника Шекспіра, хто би не доказував рівночасно, що кождий вірш і кожда сцена з його творів є повним доказом правдивости большевизму і наук Леніна.

„**Правда і це,** що большевицькі суди є нетолерантні, але певно, що не більше, як були англійські суди під впливом военної психози, або як американські судді в Дейтон в стейті Теннесі.

„Держава побідить Третий Інтернаціонал".

„Ідучи за людським досвідом, знаємо добре, що стан, в якім тепер Росія знаходиться, мусить безумовно допровадити до сильних тертів, котрі остаточно скінчаться побідою держави над князями церкви (то є: над проводирами III-го Інтернаціоналу). Большевизм, як кожда церква, потребує мати духовну голову, але тому начальникови не буде дозволено мішатися в діла державні, зосібна у переговори московського правительства з иншими, цивілізованими правительствами. Єрархія большевицької церкви (III-го Інтернаціоналу) буде видавати буллі і духовні декрети, але їй не буде дозволено видавати законів і вона не буде мати змоги зрушувати рівноваґи, котру совітський уряд позискав з таким трудом у відносинах з другими державами. Совіти не можуть собі позволити на той люксус, щоби III-ий Інтернаціонал наражував їх усе на нові прикрости та конфлікти. III-ий Інтернаціонал має свої власні функції, але він не є покликаний до контролювання власного уряду. Супроти того мого особистого погляду на ситуацію — ви не можете від мене вимагати, щоби і я причинився до глупого переслідування совітської Росії".

— А чи знають те ваше становище в Росії? — запитав я.

— Як чую, то нашого американського письменника Антона Сінклера уважають в Росії за одного з менших святих-хранителів большевизму. Як-же заховуються большевики зглядом вас і ваших творів?

„Вони шанують мене остільки, оскільки большевик взагалі відноситься поважно до соціяліста-фабіянця. Вони глядять на нас згори, яко на буржуїв. Вони цего не видять і не розуміють, що **безнадійно „буржуазійними" є вони самі у своїм нутрі.**

„Я повторяю ще раз, що я ніколи не крився зі своїми симпатіями до совітської Росії. Десь в р. 1917., коли на Леніна, котрий тепер дрімає в своїй скляній домовині — гляділи у нас мов на справжнього сатану — я дарував йому за посередництвом совітського посольства один примірник мого послідного твору, а то з сердечною присвятою".

— І що він вам на це відповів?

„Я не знаю. Я навіть не знаю, чи та книжка дійшла до його рук. — А вже що дотичить Троцького, то йому не легко би прийшлось перевисшити ту пошану, яку я маю до нього.

„В якийсь час по вломі до спілки „Аркос" пішов я на прощальний банкет до совітського посольства і там мене разом з Росіянами відфотографовано. Був це мій — хотя і слабий протест проти злоби і глупоти тих, що так міжнародні святощі, як і здоровий розум зневажили через той влім у совітське посольство".

Є це дуже характеристичним для Шо, що він тепер з далеко більшим запалом вступається за совітською Росією ніж це було перед одним або двома роками, коли цілий світ дуже горячо забігав коло Москви в надії на будучі купецькі зиски. Бо Шо є все за тим, хто лежить побіджений.

— Як чувати — завважав я — то сила совітського уряду має чимраз більше маліти. Його високопарні поклики є лише випливом його власної слабости...

„Це може бути — відповів Шо — „однак коли би совітський уряд навіть упав — то його провідна ідея буде дальше жити. **Ідеї мають іменно своє власне життя.** Ніхто не годен совітської доктрини (науки, цілком викоренити, так як ніякі крутійства дипльоматів не годні **науки про самоозначення народів** вичеркнути з памяти культурного світа.

„Яка-б і не була доля російського експерименту — то його вплив на наш спосіб думання буде не менше глибокий, як зміна наших поглядів, викликана французькою революцією та американським проголошеннєм независимости (1776 р.).

Переклав **Г. О.**

*) Що називає Радянський Союз все ще Росією, бож поправді сказавши Москва має у нім всетаки перше слово.

**) Папи римські не виходять від 1870 р. з ватиканської палати в Римі.

***) Католицький суд духовний, котрий засуджував „еретиків" на спалення живцем.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЛІКВІДУЮТЬ ЖЕБРАЦТВО НА УКРАЇНІ.

Наші большевики всегда годосять на вічах і у своїх часописах, що коли заведеться комуністичний лад, то відразу зникне жебрацтво. Вбилося мені се у гадку й думав я, що у Совітськім Союзі нема вже жебраків. Та ось купив я собі Харківські Вісти, тамошний комуністичний часопис. Зачав я його читати й находжу новинку про „Ліквідацію жебрацтва у Харкові". І здивувався я та з початку очам своїм не вірив. Та вкінці переконавсь, що то таки дійсно там так стоїть, що комуністична влада у 10 році свого панування над Україною береться до ліквідації жебрацтва у Харкові. І звідки взялися ті жебраки на Україні? подумав я собі. Панів нема, а жебраки є! й то у такій силі, що аж ясним панам комісарям робиться недобре на їх вид і хочуть їх чимскорше ліквідувати. Призадумався я й таки догадався, звідки взялися жебраки у Харкові й на Україні. Поробила їх сама комуністична влада, що забрала їм майно, яке вони собі придбали власною працею й викинула їх на брук на голодову смерть, а тепер хоче їх ліквідувати. Бо й якже витолкувати собі инакше ті маси жебраків, що снуються по українських містах і на яких звернула вже увагу комуністична влада. На Україні родюча й богата земля, але біда, що нема там своєї влади, лише чужа, окупаційна, московська. Вона то спричинила ту язву жебрацтва, бо не дбає за мешканців України так, якби подбала про се своя рідна влада, бо теперішній владі се не в голові. Вона лише силою готова розганяти жебраків і тим доводить до того, що коли жебраки зникнуть в одним місці, то опісля появляться у другім. Чужа влада дбає про чужих, Москалів, Жидів, Поляків, але про дійсних мешканців краю їй байдуже. Вона дбає лише, щоби вислати до Москви як найбільше податків, стягнених на Україні й найбільше українського збіжжа й тому саме нічо не чути про ліквідацію жебрацтва у Москві, де його певно й нема у таким числі, як у Харкові і на Україні. Тому конечною річчю є ліквідувати не так самих жебраків на Україні, як радше чужу, московську владу. Коли зліквідується чужа, ворожа Україні влада, тоді саме собою зліквідується й жебрацтво.

Н. К.

МІЖ СТОРНИКАМИ.

— Ну, як? Вилічили свою жінку електрикою?

— Та вилічив...

— Бачите, я вам казав!

— Та ні. Я не лічив її тою електрикою, що в лікаря.

— А якою-ж?

— Купив її автомобіль і відразу видужала...

ЛІТЕРАТУРНІ НОВИНИ

Олесь Бабій: „Гуцульський курінь". Поема. — Олекса Стефанович: **„Поезії".** Збірка 1. — Василь Софронів: **„Грішник".** Нариси.

(2)

І таксама чудово ніжна краса і життєва вірність є в малюнку блукаючого ягнятка, та в цілім ряді картинок з осінньої та зимової природи. Всюди проявляється авторовий талант гострого підмічування (обсервації) та плястичного відтворювання підмічених явищ, причім сувора звязкість і короткість його слова надає малюнкам Стефановича тут і там більше внутрішнього змісту, ніж у инших поетів цілі сторінки пустих фраз. Нпр. в коротенькій картині „На місяці":

Ніхто і ніщо не диха,
Ні слуха нема ні духа.
Стоїть незглибиме тихо
І само себе слуха.

Або, в малюнку, який намагається відтворити кінецьсвітний хаос:

Чорні, чорні пащеки прірв...
Чорні, чорні безкраї...
Хаос, хаос шугає...
Де це раптом урвався крик?
Що там гупнуло в бурі? —
Груди в груди — гора горі?
Міста гримнули мури?
Гей, як холить, движить земля!
Гей, як тарас, як тарас!...
Зараз всю її — водна мла!
Всю залле її зараз!
Чорні, чорні пащеки прірв...
Чорні, чорні безкраї...
Хаос [illegible] вздовж і вшир,
Хаос, хаос шугає.
(„Кінецьсвітнє").

Цей хист Стефановича змальовувати кількома рисками [illegible] не тільки повні життєвої краси, але й природної ве[illegible] і трагіки — в нас не такий звичайний, і тому не аби-якого цінний. Я ось уже, обговорюючи поему „Гуцульський курінь", зазначив, що недостає тут красших малюнків природи та людей, бо Бабій, як і більшість наших поетів, — принайменше поки-що — передівсім майстер реторичного слова, а не плястичного малюнку. Затеж Стефанович повний контраст до Бабія, і я думаю, що цей молодий поет давби нам може річи дорогоцінної вартости, колиб узявся за розрібку лірично-епічних сюжетів в таких розмірах, як нпр. Бабієва поема про нашу боротьбу. На основі тих спроб, які бачиться в першій збірці Стефановича можна надіятися, що Стефанович збереже лінію чистої епіки, значить суто епічного малюнку з гостро індивідуальними обрисами кожної появи, мабуть релєфніще ніж Бабій, хоч мож без того богацтва ліричних моментів та ліричного слова, що його бачимов в автора „Гуцульського куріня". Я висловлюю цю думку головно на основі таких зразців у Стефановича, як його „Плач Ярославни", „Сон Перуна", „Орда іде", „Ілля Муромець на роздоріжжі", „Дорошенко", уривок „Із „Татар" та „З давнього-давнього". Вони доказують не тільки те, що наш молодий поет не завужується на чотири стіни власної душі, а співчуває глибоко з історичною хвилею в життю рідного громадянства і намагається дивитися на нього в тіснім звязку з минулим, але і його талант в розмальовуванню історичних сюжетів. Правда — гостро обрисованої подоби людини не подибуємо ще в Стефановича ніде. У „Плачу Ярославни" чуємо тільки **про** ридаючу Ярославну, в вірші „Дорошенко" тільки короткий монольоґ про часи того гетьмана, і таксамо в инших згаданих спробах передовсім відгуки епохи. Та всетаки є тут замітні малюнки **подій** з питомою Стефановичеві суворістю і звязкістю слова (Із „Татар" — а головно „З давнього-давнього"). Нпр. кінець поеми про похід Ігора:

І от дороги, як підлоґа,
Рипплять од хижих орд.
І крик возів — мов хто сполохав
Десь лебединий хор.
І от, степи од орд ступання
І стогнуть й стугонять,
І стріли осами од рання
До вечора сичать.
І не один шолом — на двоє...
І ломляться списи...
І никнуть трави під вагою
Червоної роси.
Глибоко з полком своїм Ігор,
Глибоко в степ зайшов —
І хилить половецький вихор
Вкраїнську хоругов...
Душа із тіла — наче пташка —
Й працює Птахолов...
Вода в Каялі — тяжка-тяжка,
Вода в Каялі — кров.

Але на одно мусить наш поет звернути у своїх дальших творах точніщу увагу, а саме на артистичну сторону своїх віршів, яка поки-що не є скрізь бездоганна. Із суворістю і короткістю слова в Стефановича вяжеться теж деяка недбайливість вислову та віршованої форми, особливож в риміці й ритміці. Така недостаточно оброблена форма завважується напр. в доволі оригінально подуманім „На північному бігуні", де нескладні слова, рими, ритми й наголоси витворюють укінці таку негармонійну цілість:

Пустка. Смерть. Ні кораблям, ні лод-
[кам,
Лиш льодів холодним трунам—рейси,
Мов ніколи соком трав солодких
Не живились тут гіперборейці.
Пустка. Смерть. Нічого тут не треба.
Тільки неба сяють злотні виграви:
Сну могильного не може бачить небо
І гасає в божевіллі злото-вихрями.

Подібно не опрацьованих гаразд місць у Стефановича досить богато, очевидно на шкоду збірки самої, хоч треба зазначити, що додатне враження цілости лишається в читача до кінця. Передовсім враження того, що в автора гарний талант та завдатки своєрідної індивідуальности, справжнє вироблення якої можливе одначе, щоб сказати ще раз, тільки при допомозі великої і серіозної праці над собою. Вонож для молодого поета стількиж вдячне, що й прегарне завдання.

А тепер спинімся ще коротко над невеличкою збірочкою прозових нарисів п. н. „Грішник", автором якої являється теж молодий письменницький працьовник, **Василь Софронів,** який живе у Львові. „Грішник" — збірка незвичайно цікава. Раз тому, що це твір прозовий, а далі інтересна вона обрисами свого внутрішнього облича. На загал іменно цінується добра проза висше, ніж добра поезія, в кожній літературі світа є з правила більше число добрих поетів, ніж добрих оповідачів, і підчас коли нема майже в нікого з культурних народів такої літератури, в якій не булоб визначних поетів, то справді клясичної оповідної та драматичної творчости не бачиться в богатьох. Ось в нас, Українців, впсша драматична творчість не розвинулася ще й до сьогодня, а наших взірцевих оповідачів можнаб почислити на пальцях. Франко як поет безумовно великий і переломового значіння, а як оповідач і драматург далеко не тої міри. Леся Українка як поетка — першорядна, а як авторка драматичних творів помітна більш своїм творчим змаганням в цій области, ніж оконченими досягненнями. Діло в тому, що розвиток драми й оповідання в письменстві вяжеться тісно з культурним, особливож з громадянським життям народу, драма й оповідання дозрівають уповні щойно там, де культурне життя досягнуло вже значної вершини і спирається на трівких основах гармонійного суспільного устрою, підчас коли поезія, як вислів чисто душевного життя, того всього не потрібує і творить собі свої пісні таксамо добре в хаосі великого модерного міста, як і в колибі первісної людини в пралісі. В нас оповідачева література змогла опертися тільки об одну суспільну верству як несхитну основу: **селянство, бо** тільки воно мало в нас з давен давен свою прастару культуру, свій ущерб національний характер, і зберігло їх собі до сьогодня. І тому всі найкращі твори оповідаючої літератури в нас — це все подоби мужицького життя і мужицької духовости: оповідання квітки Основяненка, Марка Вовчка (Марковичка), мужицькі картини Нечуя-Левицького, Стороженка, Ганни Барвінок (Кулішевої), Панаса Мирного, Федьковича, а далі Коцюбинського, Кобилянської, Стефаника і Мартовича — вони всі закріплені глибоко в життя і духовости українського мужицтва. Але хоч і які прекрасні всі ті оповідання, вони всетаки лишаються подобами тільки одної і то найнижчої верстви в народі, верстви, в якої життя має завжди меньш більш консервативний, значить усе один і той самий характер, через що й не може в ньому бути надто богато відгуків нових течій і змагань в колі великого, всеелюдного життя. Природним тереном таких відгуків — це висші, освічені верстви кожної суспільности, тобто т. зв. інтелігенція, і об цю верству повинно опиратися оповідання, коли хоче досягнути висшого степеня свойого розвитку. Та саме тут одна з темних сторін в нашім національнім життю: українська інтелігенція не виявляє упродовж довгих століть свойого власного, національного характеру, в неї був завжди і лишився до сьогодня нахил до безхарактерности, до тупого животіння при жолобі могутніщого, хоч і ворожого їй сусіда, і тому ніколи не була в силі заплiднити національну творчість прообразом висшого духового життя. З творів Тараса Шевченка — передовсім з його „Посланія" — ми знаємо гаразд, як виглядала українська інтелігенція на Україні того часу.

(Конець буде).

Як живі покинуть мертвих,
Прийде та година,
Що ділами, не словами
Оживе Вкраїна.

Б. Грінченко.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє, що звичайний мітінґ товариства відбудесь о годині 1.30 пополудни, в неділю, дня 23-го жовтня в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів прийти на мітінґ. Довгуючих членів проситься вирівнати свої вкладки. — С. Магас, предс.; В. Гриньків, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Уряд Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу вечером, дня 22-го жовтня, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів прийти на збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Члени, котрі були суспендовані минувшого місяця, зволять зголоситись, бо в противнім разі будуть виключені. — Уряд Товариства.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 97, повідамляє членів, що збори місячні відбудуться дня 23. жовтня о 2-ій годині пополудни в гали церковній, під ч. 47 Говп Ев. Проситься членів явитись на збори. — М. Припхан, предс.; М. Табачук, секр.

МІЙ КРАЮ.

Мій краю, за тебе принять не
[лякаюсь
Найгіршого лиха,
Бо всякеє горе, недоля, скор-
[бота,
Тепер мені втіха.
Дурниця всі рани душевні й
[тілесні
З нудьгою чи з кровю,
Бо знаю, є серце, котре мої
[болі
Прогоїть любовю.

А. Кримський.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

338.

УКРАЇНЦІ В ДІТРОЙТ, МІШ., ПРИ СПІЛЬНІЙ РОБОТІ.

Наша народна пословиця каже, що ліпше пізно як ніколи. І воно якось так у нас є, що якаб робота не почалася, то богато часу зійде, заки возьмемось до діла. Та щож робити: така вже наша вдача... А як що зачнем, а воно часом не вдасться, то тоді вже й не споминай нікому, бо готов голову розбити!

Щодо Сиротинця то в нас майже цілий рік про ту справу говориться, але на говоренню всьо стоїть. Наш від. (292 У. Н. С.) давав навіть представлення („Суфражистки") на ту ціль (1. мая ц. р.), але ніщо з нього не прийшло. І так майже ціле літо нічого не робилось, бо — сказати правду — й не можна було. Аж тепер під осінь злучилися всі відділи, які тут (на Вест Сайд) істнують, і вибрали спільний комітет, який має за ціль повести як найкраще збирання жертв на Сиротинець при У. Н. Союзі. До того комітету ввійшли: Петро Данчишин від тов. Зап. Січ (від. 75 У. Н. С.), предсідатель; Григорій Ясінський від бр. св. Николая (від. 175 У. Н. С.), касієр; Петро Кізел від бр. св. Івана Хрестителя (від. 292 У. Н. С.), секретар; Іван Ґирльовський від тов. Подільська Січ (від. 141 У. Н. С.) і Петро Натинка від бр. св. Йосафата (від. 94 Провидіння), контрольори.

На перший початок устроїв сей комітет 3. вересня баль, з якого прийшло на дохід Сиротинця чистого доходу $62.77. Другий баль дає згаданий комітет 16. жовтня ц. р. на потерпівших від повени в старім краю, відтак на інвалідів, а потім знову на Сиротинець. Лише трохи згоди, а всьо зробиться.

Тепер при нагоді взиваю тих членів, котрі ще від себе нічого на Сиротинець не дали, щоби старалися як найскорше сповнити свій патріотичний обовязок, аби імя кождого члена було між жертводавцями записане.

Петро Кізел, секр.

339.

Хвальний Заряде! — Се дуже добре, що Ви поміщуєте в „Свободі" поклики за Сиротинцем у формі вирізки. На одним такім поклику я, як бачите, написав своє імя і залучую на сю доброділну інституцію $20.00. — **Мирон Федорчак**, Філіпсбурґ, Н. Дж.

340.

Хвальний Заряде! — Я вирізав зі „Свободи" Ваш поклик на Сиротинець, написав на нім своє імя і висилаю на Вашу адресу враз із жертвою $10.00. — **Константин Чолій**, Йонкерс, Н. Й.

Олена-Калина.

Вибори війта.

(Гумореска).

Вибори війта?

Гей, нумо, браття, покажім що ми зріла нація, що в нас зросла свідомість, міцна орґанізація.

Що ми не люден там якийсь. Війт мусить бути Українцем свідомим, певним, безпартійним, щоб зі всіми ладити вмів.

Берім приклад хоч з Жидів: вони деруться і сваряться і партії є ріжні в них; але як діло до виборів, то всі вони в одним таборі.

Що ми на партії богаті, про це нема що й казати. Приміром батько є с-с, син с-р, сват УНДО, а наймит Ка-Пе-Зет, так перечислимо цілий альфабет.

Я цього не ганю.

Це наша зрілість політична, суспільна й економічна і в цьому наша міць.

Лише тепер забудьмо все, всі дружно гуртом виступаймо, війта одного вибираймо.

Побіда певна є за нами, про це нема двох слів.

Нас більшість є у нашій громаді.

Від нині війтом Українець, а ми господарі!

Це дуже легко перевести.

Поляки всі розбилися геть.

Там війтом ставить мати сина, донька тата, там кожна партія ставить свого кандидата.

Річ инша є у нас. Тут ціла громада — спільна хата — ставить одного кандидата.

Щоб облегчити нам вибори, я розпічну переговори, а голосуймо всі на мене.

Диви! На нього. А чом би так не на Босого, господар добрий, одним словом, горівку ставив, з шарварків звільнити обіцяв, знаєте, за форшпани не буде гнати, лишень самих Поляків пхати. Могорича іще поставить.

Добрий буде війт! Не треба иншого!

Босого хочем! На Босого!...

Ні, ні, не треба нам Босого, Горбатого давай, він добре каже, що й говорити.

Горбатого волієм!

Геть, не треба! Геть із ним, Босого!

Мовчіть, Горбатого!...

— — — — — —

Воно-б може й так, та тільки чим же гірший я від Босого, а що Горбатого ось того?

Горівки випю за них двох, ковбасу теж потрафлю їсти. На кріслі сісти, чому ні?

Усі почоти теж мені. На війта я мабуть родився.

Виходить, що і з хлопа може бути пан.

Ні! Війтійства нікому я не дам, а війтом виберуся сам.

Панове браття, перестаньмо сваритися, виберіть мене, прошу вас, варт я цього є.

— — — — — —

— Е, війтом бути добра штука, та тільки та тут заковлука, як вибратись на нього?

Що війтом мусить бути Українець, про це і сумніву нема. Та треба знати нам, якого!...

Податків жадних він не платить, девять десятків він загарбає, доходи ріжні, почастунки та зпід поли ще подарунки.

Ну так і бить, обробля я це діло вмить.

Крикну на Марка, на Степана, а куми крикнуть теж на мене. Два голоси вже певних, а третій буде мій: не дурень я на них голосувати і єдність розбивати.

— — — — — —

Ви, хоч зветеся меншість народова, однак маєте всі рівні з нами права: (Я, староста, це вам кажу).

Орґанізація, право зборів, всі ви допущені до виборів, а кандидатів скільки хоч, все рівно як до гроша гроші.

Ось польська сторона ставить на кандидата господаря Миздка.

А ви скількох, з якої партії?

Ми партій жадних тут не маєм, всі разом гуртом виступаєм і ставимо Горбатого.

І Босого!...

Марка!...

Степана!...

Євдокима!...

Кума Панаса!...

Євдокима!...

Трохима, Трохима!...

Пишіть все, пане писарю, як слід у протоколи занесіть.

Ну, бачу, що сильна у вас єдність і орґанізація, спільними силами обрали ми війтом господаря Миздка Панкрація. Від нині він вам буде війтувати, а ви всі мусите його наказам підлягати.

— — — — — —

Скажім бо, куме, що ва дишло, якось воно не так-то вийшло. Тож ми хотіли Українця, щоб значить свій, а не чужинця, а вийшло диво, диво.

Ой куме, як це все не справедливо!

Тож ми кричали на своїх, а війта маємо з чужих.

Що за причина цього танка?

Та звісно: панська забаганка?

Еге ж! Ще каже рівність зборів теж...

Скажіть, бо більшість нас яка, а війта маєм... Поляка.

І завжди скривджений цей бідний наш народ, у нас візьмуть, Поляку кладуть в рот.

Ех, лихо, зле, пропало все до слідуючих виборів, а будибісьмо всі війтами.

Щож, куме, справедливість все не з нами.

— — — — — —

В імени світлого пануючого права оце вам війт і ось його булава.

Нех жиє Миздек війт!...

— — — — — —

Щож, люде добрі, хоч Поляк, та ще нераз прийдеться до ласки його впасть, а проти права щось ніяк, бо власть є власть.

Ну, яка вже може бути тепер рада?!

Хай жиє Миздек війт й вся його громада!

— — — — — —

Хто працює, оре, сіє,
Той і плодів ся надіє.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Під розвагу родичам шкільних дітей.

Усім нам відомо, як то тяжко приходилось на початках орґанізувати наші рідні школи в Америці. Всегда лучалася якась перешкода, або не ставало гроша, або не можна було дістати шкільної салі, або бракувало відповідних учителів і т. п. Одним словом початки наших шкіл були дуже трудні. Але всі ті неудачі не відстрашили нас від дальшої праці.

Сьогодня наша школа в Асторії може сміло рівнятися зі школами других, навіть більших громад.

Як скарбник нашої школи знаю, що нема чого боятись через довший час фінансової кризи. Що до учителя, то кождий з нас батьків чи мати найліпше про се знають. Мали ми вже нагоду бачити й чути своїх дітей при шкільних пописових виступах. Чулисьмо їх співи і деклямації, бачили при січових вправах на обох фестинах.

Ми плакали з радости, що наші діти завдяки рідній школі приходять до себе, наче відроджуються, стають Українцями. Здавалось, що всі ми зрозуміли вагу рідної школи, без якої діти наші скорше чи пізнійше сталиб чужими для своїх родичів, чужими й для свого народу.

Та на жаль не всі з нас зрозуміли се так, як моглоби здаватися, бо знайшлися між нами й такі батьки й матері, які чомусь не післали свого року своїх дітей до рідної школи.

Одні викручуються тим, що мовляв „за далеко", помимо того, що мешкають там, де й минулого року. Значить, є друга причина, мабуть бере верх серед них стара рутенська недбайливість і байдужність, у що тяжко повірити.

Другі кажуть, що не мають чим оплачувати шкільних видатків і тому не посилають своїх дітей до школи. І в тім випадку оправдання не по стороні родичів.

Бо чейже відомо, що наша шкільна управа від таких родичів не жадає ані одного цента оплати за шкільну науку, так само як се було минулого року. Відзиваюся тому до родичів, щоби не відривали своїх дітей від рідної школи, бо тим зроблять їм велику кривду, якої колись не будуть могли віджалувати.

Най проте зрозуміють батьки й матері, що в рідній школі наша будучність. Яка наша молодіж, така й будучність нашого народу!

Прошу проте родичів взяти під розвагу тих моїх кілька слів і негайно післати своїх дітей до рідної школи, бо в противнім случаю будуть каятися та не буде вороття! Сподіюся, що не треба буде оголошувати імен таких недбайливих родичів у наших часописах і тим чином приневолювати їх подбати більше про виховання їх дітей у рідним дусі.

Данило Бурдига,
член 5. від. У. Н. Союза.

ЧЕСТЕР, ПА.

Театральна вистава.

Союз Українок у Честер улаштував дня 9. жовтня б. р. театральну виставу в Честер, призначуючи всенький дохід на українську школу.

З огляду на це, що всі Тов-а і Брацтва, взагалі ввесь загал українського Громадянства, не дивлячись на переконання релігійні й партійні, взяв участь у виставі, комітет згаданого Союза вважає за відповідне й конечне подати до загального відома рахунок із підприємства. Тому, що часопис не оголошує подрібних рахунків, подаємо загальні суми.

Прихід виносив $112.15, а розходу було на $38.15.

Чистий дохід виносив $74.00, які передав комітет Союза Українок скарбникови шкільного комітету гр. М. Броницькому.

Тут зазначуємо, що зі закупленого матеріялу на костюми вшили ми потрібні до вистави ковтюми, які сьогодня представляють вартість $15.00.

При тій нагоді завзиваємо всі Тов-а і Брацтва в Честер, щоб на будуче, коли влаштовують якенебудь підприємство на річ української школи, роздавали звіт із приходів і розходів до публичного відома загалу, а цим самим, щоб піддалися публичній контролі. Коли загал піддержує школу, має повне оправдане право контролювати всі доходи.

У цей спосіб здобудемо собі довірря у цілого загалу, а школа одержить потрібні фонди на своє існування, а що більше, при добрій волі й зрозумінні громадянства приступимо до купна, або будови своєї хати, станемо як рівні з рівними посеред других народів у Честер, перестанемо кланятися, як раби, нераз своїм національним противникам.

За Відділ Союза Українок
у Честер,
Марія Локуш, голова.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
за місяць вересень 1927 року.

Число відділу	Члени	Відділи з каси	З пушок	З підприємств	Не члени	Разом
13	$ —	$ —	$ 6.00	$ —	$ —	$ 6.00
18	7.00	—	—	—	3.00	10.00
19	4.00	—	—	—	5.00	9.00
30	31.00	—	—	—	—	31.00
34	3.75	—	22.01	—	—	25.76
39	7.75	—	3.25	—	—	11.00
44	—	—	—	25.00	—	25.00
63	7.75	—	—	—	—	7.75
64	18.00	—	—	21.00	—	39.00
68	10.50	5.00	—	—	—	15.50
83	5.00	—	—	—	—	5.00
84	7.50	—	—	—	—	7.50
95	27.00	—	—	—	—	27.00
102	21.75	—	—	—	—	21.75
110	2.00	—	—	—	49.50	51.50
132	45.00	—	—	—	—	45.00
179	16.00	—	7.93	89.20	23.50	136.63
216	1.40	—	—	—	—	1.40
219	—	—	—	—	12.00	12.00
221	50.00	—	—	—	—	50.00
239	10.00	—	—	—	5.00	15.00
253	—	—	—	—	7.10	7.10
292	17.50	25.00	—	—	1.00	43.50
303	10.50	—	—	—	—	10.50
324	15.00	—	—	4.00	—	19.00
331	7.00	—	—	15.00	—	22.00
347	13.00	—	7.20	—	—	20.20
370	15.25	—	—	—	—	15.25
372	—	—	—	5.00	1.00	6.00
	$ 353.65	$ 30.00	$ 46.39	$ 159.20	$ 107.10	$ 696.34

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
з підприємств, забав, із загальних збірок і від не членів У. Н. С. за місяць вересень 1927 року.

СІМОР, КОНН.

Відділ 18 прислав жертву від слідуючих:

Хаменко Константин $1.00
Цюпор Іван 1.00
Адамяк Іван 50
Ростоцький Яків 50

Разом $3.00

ВОТЕРМЕН, ПА.

Відділ 13 переслав отсі зібрані жертви:

Федорук Федь $1.00
Уха Джов 50
оГлютак Іван 50
Тобеля Тони 25
Й. К. П. 25
Д. І. Н. Ш. 40
Сойва Іван 25
Дмитрик Іван 15
Дрібними жертвами зложили ... 1.70

Разом $5.00

ВАНДЕРҐРІФТ, ПА.

Відділ 110 зібрав і переслав слідуючі жертви:

Жоковський Яків $2.00
Шелеґін Іван 1.00
Колодницький Йосиф 1.00
Ґусецкий Томаш 2.00
Сушак Іван 5.00
Завальницький Іван 50
Блавуцяк Андрій 50
Ґула Олекса 50
Дрібними жертвами зложили ...16.75

Разом $29.25

АПОЛЛО, ПА.

Відділ 110 зібрав і переслав слідуючі жертви:

Крушельницький Нестор ......$ 50
Лібрик Олекса 50
Новак Михайло 50
Чайковський Николай 50
Монастирський Семен 50
Лібрик Дмитро 50
Сівак Андрій 50
Дрібними жертвами зложили ...16.75

Разом $20.25

СТ. ЛУІС, МО.

Відділ 179 зібрав і переслав слідуючі жертви:

Шайд Ф. В. $5.00
Чайковський Николай 5.00
Матрол Реймонд 2.00
Цюркевич Емілій 1.50
Пилипчук Іван 1.00
Зосеакі Юлія 1.00
Фліс Тимко 1.00
Матолич Стефан 1.00
Адонни Сем 1.00
Ронко Кость 1.00
Лясковський Василь 1.00
Гельович Николай 1.00
Коваль Михайло 1.00
Боровак Терентій 50
Н. Н. 50

Разом $23.50

НЮАРК, Н. ДЖ.

Др. о. Микола Копачук зібрав слідуючі жертви і передав до відділу 219 У. Н. Союза, який прислав ці жертви до Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза:

Гнида Василь $5.00
Гнида Євдокія 1.00
Санторо Френк 1.00
Рапісарді Сальватор 1.00
Споллетта Френк 1.00
Скріптуре Джованні 1.00
Айслер Л. 1.00
Лех Вм. 1.00

Разом $12.00

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Антонів Ісидор $5.00

Разом $5.00

ЛУДЛОВ, МАСС.

Гром. Дубчак Григорій на іменинах гром. Гнатова Ілії зібрав жертву від гостей, яку передав відділови 253 У. Н. Союза, а уряд згаданого відділу прислав жертви до Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза. Жертвували слідуючі:

Шабан Григорій $1.10
Дубчак Онуфрей 1.00
Гаврилів Теодор 1.00
Гнатів Ілія 1.00
Шурубура Василь 1.00
Ференц Семко 50
Босик Василь 50
Кобрин Теодор 25
Павлів Петро 25
Щурко Антін 25
Наливайко Стефан 25

Разом $7.10

ДІТРОЙТ, МІШ.

Гром. Кізель Петро, секретар відділу 292 У. Н. Союза, прислав до головної канцелярії Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза жертву на Сиротинець яко дохід з підприємства, уряджено 3. вересня ц. р. спільним Комітетом відділів: 75, 175, 141, 292 У. Н. Союза в Дітройт, Міш. ...$62.77

ДІТРОЙТ, МІШ.

Галабурда Василь зложив у від. 292 ....$1.00

Разом $1.00

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Гром. Слободян Іван прислав жертву зі шкільного попису з дільниці улиць 23-тій і Брави у Филаделфії, Па. $4.00

Разом $4.00

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

Гром. Білоруський Володимир прислав жертву на Сиротинець, котру зложила добр. Дзік Олена $1.00

Разом $1.00

ВІЛЛІЄМСТАВН, ПА.

Цалік Микола $3.00

Разом $3.00

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Чолій Константин $10.00
Попадюк Варвара 10.00

Разом $20.00

ФІЛІПСБУРҐ, Н. ДЖ.

Федорчук Мирон $20.00

Разом $20.00

ШАМОКІН, ПА.

Гром. Курилів Василь зібрав на хрестинах дочки гром. Німого Григорія, від присутних гостей $5.00

Разом $5.00

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Гром. Ваґа Стефан прислав до Комітету збірку жертв на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, котру зібрав на хрестинах в домі гром. Окіпного Андрія $16.00

АЛЛЕНТАВН, ПА.

Гром. Пипюк Григорій в імени спільного Комітету відділів 147 і 151 У. Н. Союза прислав повну жертву з загальної збірки „теґ-дей", якою занялися висше згадані відділи в дни 3-го вересня 1927 року, про котрий була згадка в Свободі $200.66

Загальна сума всіх жертв $443.53

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
по конець вересня 1927 р.

Члени У. Н. Союза зложили жертв у вересни 1927 .....$353.65
Відділи У. Н. С. жертвували зі своїх кас у вересни 30.00
Дрібні жертви, зібрані пушками заходом членів У. Н. С. 46.39
Дохід з підприємств, урядж. поодинокими відділами 159,20
Жертви від не членів У. Н. С., прислані відділами У.Н.С. 107.10
Жертви з підприємств і загальних збірок, улаштованих спільно більше ніж одним відділом У. Н. Союза 263.43
Жертви поза відділами і членами У. Н. С. у вересни ... 64.00

У вересни 1927 року вплинуло жертв на суму $1,023.77
По конець серпня 1927 проголошено жертв на суму ...27,981.35

По конець вересня 1927 року загальна сума жертв є $29,004.62

Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Для потерпівших від повені.

Українська православна церковна громада при церкві св. Вознесення в Нюарку, Н. Дж., відчула нещасте рідних братів і зложила для потерпівших від повені Українцям Галицької України слідуючі жертви: по 5 дол.: о. В. А. Новосад, А. Мудровський, В. Адамович; по 2 дол.: Т. Юревич, П. Урбанський, Д. Савчин, Е. Вакулінський, І. Коляско; А. Літинський $1.25; по $1: А. Довгань, М. Марків, С. Доля, П. Єсніцький, Д. Корей, М. Любінець, М. Глуханик, С. Порожок, М. Іванишин, Г. Руришин, П. Ковадло, П. Свинчак, Т. Пиш, І. Ухман, А. Пітула, В. Задойко, К. Євдошин, Я. Шишковський, Ю. Юревич, М. Шеремета, В. Євдошин, М. Колісник, П. Хомяк, В. Білоус, Т. Псуй, Ю. Бурбела, П. Кецко, Т. Присташ, В. Коритко, А. Шеремета, М. Худзій, М. Козак, А. Білоус, панна Стеля, М. Шміґельський, П. Савчин, Д. Юрів, Г. Відземок, Н. Легкий, М. Войовода, С. Рошко, П. Музика, О. Мотуз, М. Турчин, І. Адамс, С. Корда, Т. Москалюк, С. Мандрона, І. Фурта, М. Верещак; Г. Руришин 75 цнт.; по 50 цнт.: Д. Доля, І. Шийка, п. Коритко, п. Романишин, А. Гришляк, М. Чаровська, Й. Міхевич, М. Кмейко, Г. Мартиняк, М. Федчишин; по 25 цнт.: п. Білінський, В. Федчишин, п. Хміль, Й. Прокіп. Дрібними датками $4.09. Сестрицтво св. Вознесення з своєї каси $25.00.

Разом зібрано $112.09 і віддослано до Обєднання в Филаделфії для негайної висилки до краю.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На поміч потерпівшим від повені.

За почином Українського Ратункового Комітету міста Филаделфії, вибраного на вступних зборах представників всіх филаделфійських українських громад, братств і товариств і т. ин., дня 30. вересня с. р., уряджено спільне масове віче, яке мало відбутись в неділю, 9-го жовтня с. р. в Українській Гали 849 N. Franklin St. Пишу „мало відбутись", бо такого, в повнім значінню слова, віча не було. Непредвиджений, шорсткий, осінний дощ затримав щонайменше 75% нашого громадянства по хатах... Малесенька горстка филаделфійських Українців, для яких дощу не було і не могло бути, зійшлась на означене місце і зложила свої лепти для обтертя сліз потерпівшим від повені жертвам' в краю.

Віче відложено на день 23-го жовтня.

Поіменний спис відчуваючих безвихідне, гірке положенне жертводавців на спільних зборах представників з дня 30-го вересня і шановних громадян, які були присутні на вічу дня 9-го жовтня с. р., є як слідує.

Жертви з 30. вересня: Мих. Дармограй 10 дол.; по 5 дол.: Ів. Пеленський, Вас. Матолич; по 1 дол.: Затерка, Т. Свистун, М. Панькевич, п-і Клапко, п-і Шефт, Білінський, П. Кирилюк, Хавлик, Малик, Дережовський.

Жертви на вічу з дня 9-го жовтня від Громад, Товариств, Братств і поодиноких осіб, які зложено просто на руки Комітету:

Нова Незал. Українська Церква 32 дол.; тов. Амер.-Укр. Горожан 25 дол.; Укр. Громада з Найставн 25 дол.; Сестр. Неп. Зач. відділ Провидіння 25 дол.; колекта з Франкфорду переданa Йос. Михалюком 20 дол.; Стрілецький Гурток, зложили по 5 дол.: Теод. Свистун, Вас. Петрусик; Пет. Мельник 3 дол.; Вол. Галан 2 дол.; по 1 дол.: Теод. Радинський, Ів. Банах, М. Ґращак, П. Моклюк — Разом 19 дол. — По 10 дол. зложили: Бр. св. Георгія, від. У. Н. Союза, тов. Ветеранів, від. 26 Оборони України, тов. ім. М. Грушівського, від. Укр. Роб. Союза; по 5 дол.: Мих. Рибак, С. Крутій, М. Сопрун. Кир. Дацьків передав від тебе самого 1 дол., від N. Speiser 1 дол., дрібна колекта $1.25, — разом $3.25. — Волод. Сеґінь 2 дол.; Теод. Дережовський 1 дол.

Колекта на гали гром. М. Рибаком і д-ром П. Дубасом: Сем. Рутецький 10 дол.; Дм. Кобильник 5 дол.; по 3 дол.: др. П. Дубас, П. Кирилюк; по 2 дол.: Кат. Візор, Пав. Козварський, Іл. Затонський, Ів. Паращак, Мих. Коцюк; по 1 дол.: В. Павлівський, П. Реґулик, Пелягія Романюк, Ю. Лесюк, І. Туранський, П. Козачишин, П. Москович, С. Шевчук, М. Ґадзун, А. Тоґанчин, Мих. Белз; дрібними датками $2.75.

Колекта на гали гром. Ів. Борисевичом: Ник. Самбір 10 дол.; по 5 дол.: Гр. Слободзян, Чимериз; по 2 дол.: Ів. Борисевич, Н. Паращак, А. Бучацький; по 1 дол.: М. Боричка, Й. Білинський, Ґонта, Гр. Рибачок, п-і Кланко, Гр. Шманда, Гр. Козак, Дм. Волощакевич, О. Василюк; дрібними датками $9.70.

Загальна сума жертв $326.65.

Повисша сума має бути негайно, як можливо то телеграфічно, передана потерпівшим від повені в Галичині.

Волод. Сеґінь, фін. секретар.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Січовики потерпівшим від повені.

Дня 5. жовтня відбулися збори Січи ім. Д. Вітовського, на яких попри орґанізаційні справи порушено рівнож і справу повені в старім краю.

Ухвалено виасиґнувати з каси товариства $25 і вислати до Обєднання для висилки до старого краю, як допомогу для поводян.

І. Гриник, сотник,
Л. Муляр, писар.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

З хрестин для потерпівших від повені.

Дня 2. жовтня відбулися хрестини в громадян Михайла і Марії Роблевських. Підчас забави кум Дмитро Шаґала пригадав гостям за рідний край і те нещастє, що його спіткало та візвав чесних гостей до жертв.

Збіркою занялися Й. Т. і Д. Ш.

Зібрано $21 і вислано до Обєднання в Филаделфії.

Жертвували по 2 дол.: М. Роблевський, Д. Шмаґала, Й. Федак, Й. Труш, М. Клипач; Й. Шелиста $2.75; по 1 дол.: — С. Банах, С. Стойко, С. Дмитрасевич, Д. Заграй, П. Антоньо, Ів. Соловій, А. Банах; дрібними датками зібрано: $1.25. — Разом зібрано $21.00.

—o—

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

І в. нас збирають жертви.

Кількох наших щирих громадян, як тільки почули за ту страшну повінь в краю, взялися сейчас до роботи і перевели збірку, яка принесла $51.50, які вже вислано до Обєднання. Збірка продовжуеться, бо ще богато наших громадян обіцяло зложити дальші жертви.

Тепер жертвували слідуючі: П. Кухар 5 дол.; по 3 дол.: Й. Петрик, В. Петрів, Ю. Датків, М. Фельдман (Жид), М. Бохонок; по 2 дол.: В. Кухар, Ів. Лісник, П. Струк, Н. Медвідь, Т. Голембовський, П. Миґаль; по 1 дол.: В. Качмарський, Г. Калитка, Н. Ковальчук, П. Хруняк, М. Пейко, Н. Борса, В. Голий, П. Коменчук, А. Тіркович, Мотрона Мазуркевич, Т. Буцяк, Ів. Петричкович, Т. Янківський, В. Голота, Іл. Струса; Й. Харко $2; В. Максимець $1.50. По 50 ц.: І. Ваньо і Марта Гола.

Разом зібрано $51.50.

Й. Петрик.

ТАМС, В. ВА.

Жертвам повені на Західній Україні.

Жертвували слідуючі по 10 дол.: Ів. Маґун, Гр. Маґун; по 2 дол.: М. Маґун, Ю. Спасюк; по 1 дол.: В. Піпа, М. Піпа, Ів. Пелех, О. Ґруна, С. Кушнір, а Ю. Спасюк жертвував одного доляра на Дім Інвалідів у Львові.

Гроші відослано до Обєднання.

Іван Маґун.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

Серце каже дати.

„Поважані Панове від Обєднання всіх Орґанізацій в Америці.

„В тім листі засилаю чека на $25, яку то суму вишліть на допомогу для наших нещасних братів в краю, що так дуже потерпіли тепер через ту страшну повінь".

Іван Милянич.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З забави на Дім Інвалідів.

Дня 25 вересня відбулася забава в домі громадянина Василя Хомина, підчас якої громадяне І. Жмутин і І. Хмелик повели розмову про потребу Дому Українських Інвалідів у Львові. З тої нагоди присутні гості зложили на ту ціль $11.50. Гроші вислано до Обєднання.

Жертвували слідуючі по 1 дол.: В. Хомин, І. Жмутин, І. Хмелик, Л. Курцеба, А. Подґурський, П. Беднарський, М. Воробець, М. Моклюк, П. Мельник; по 50 цнт.: Ю. Худлович, М. Барна; по 25 цнт.: В. Мущинка, І. Муха, О. Скольський, П. Гальович, В. Скольський, М. Дачугля. — Разом зложено $11.50.

—o—

ВІЛІНҐ, В. ВА.

Помагаймо нашим рідним братам, потерпівшим від повені.

По представленню „Сироти", яке відбулося в нашій місцевости в неділю 2-го жовтня, гр. Мих. Дуткевич подякував чесним гостям за присутність і пояснив, що неділя 2-го жовтня повинна бути днем українських щирих сердець, бо в той день треба спішити з негайною помочею для наших Українців, що потерпіли в краю від повені. Мимо того, що дехто не був приготований до так важної збірки, бо дохід з представлення призначений був на будову Сиротинця при У. Н. Союзі, а всеж таки чесні гості жертвували і для потерпівших від повені $18.60. Ці гроші вислано сейчас до Обєднання і ухвалено на ту ціль в як найскоршім часі дати спільними силами представлення або якийсь вечерок.

Комітет.

НЕ БРЕШИ.

Мама навчала свою маленьку Лесю, як то гріх брехати:

— Завжди, всюди і всім кажи, моя дитинко, тільки правду.

Леся підбігла до вікна і побачила, що до них йде її тітка.

— Мамо, мамо! До нас йде тітка! — заскакала Леся по кімнаті плещучи в долоні.

Мама, яка не любила тітки:

— Біжи, Лесю, на ґанок і скажи тітці, що мами нема дома...

А відтак знов мама навчала Лесю, що не вільно брехати.